

REVIZE Č.:	OBSAH :	DATUM :

TENTO VÝKRES JE DLE AUTORSKÉHO ZÁKONA MAJETKEM PROJEKTOVÉHO ATELIERU, JEHO KOPÍROVÁNÍ A ROZŠÍŘOVÁNÍ JE MOŽNO POUZE SE SOUHLASEM AUTORA

MÍSTO STAVBY:	CELETNÁ 597/13, 116 36 PRAHA 1		
OBJEDNATEL:	KARLOVA UNIVERZITA V PRAZE, OVOCNÝ TRH 3-5, 116 36, PRAHA 1		
ZÁSTUPCE INVESTORA:	KARLOVA UNIVERZITA V PRAZE, OVOCNÝ TRH 3-5, 116 36, PRAHA 1		
PROJEKTANT:	 PROJEKTOVÝ ATELIER PRO ARCHITEKTURU A POZEMNÍ STAVBY, s.r.o. BĚLEHRADSKÁ 199/70, 120 00, PRAHA 2, IČO : 45308616 TEL.: 224 255 555, 222 512 997 EMAIL: ATELIERTS@ATELIERTS.CZ		
AUTORSKÝ KOLEKTIV:	Ing.arch. T. ŠANTAVÝ, Ing.arch. S.HLADNÍK		
ODPOV.PROJEKTANT:	ZPRACOVATEL ČÁSTI:	KRESLIL:	KONTROLOVAL:
Ing.arch. T.ŠANTAVÝ	T. RAFL, ak. mal.		Ing.arch. T.ŠANTAVÝ
Č.ZAK.: 8912 085 14 02	NÁZEV DÍLA:		Č.PŘÍLOHY:
DATUM: 5/2016	UK - SBZ KOMPLETNÍ REKONSTRUKCE CELETNÁ 13		
POČET A4:			
NÁZEV*.DWG:			
MĚŘÍTKO:	ČÁST:		Č.PŘÍLOHY:
	D.1.B RESTAURÁTORSKÉ PRŮZKUMY A ZÁMĚRY		
STUPEŇ: PROVÁDĚNÍ STAVBY	NÁZEV PŘÍLOHY:		
PROFESE: PRŮZKUMY	Restaurátorský průzkum Gotické sklepení		B/1

Praha 1, Celetná 13

Gotické sklepení

Restaurátorský průzkum a rest. záměry

Tomáš Rafl ak. mal.

Mgr Jakub Rafl ak. soch. a rest.

2014, aktualizace 2015

Praha 1, Celetná 13

Gotické sklepení

Restaurátorský průzkum a rest. záměry

Objekt: Celetná 13, Millesimovský palác – gotické sklepení

Číslo rejstříku ÚSKP 38684/1-328

Místo: Praha 1, Celetná 13/ 597

Správce:

Restaurátor: Tomáš Rafl ak. mal.

Mgr. Jakub Rafl ak. soch. a rest.

Vratislavova 17, Praha 2

Termín: 2014 (aktualizace 2015)

Praha 1, Celetná 13

Gotické sklepení

Restaurátorský průzkum a rest. záměry

Popis:

Jedná se o SZ část sklepení Millesimovského paláce v rozsahu vyznačeného na plánu. Sklepení se sestává ze vstupního prostoru chodby se schodištěm a zbytkem portálu a dvou ramen sklepení západního a východního.

Západní i východní části vlastního sklepení jsou zaklenuty valenou klenbou a v základním prostoru jsou vyzděny příčky a oddělené prostory.

Střední část se schodištěm má z větší části novodobý charakter. Pouze v horní části je v novějších stavebních úpravách vidět zřejmě historický obloukově zaklenutý kamenný portál, který je přebílený. Portál je dosti úzký, ovšem vymezuje šířku průchodu, s čímž nutno v plánovaném novém využití i projektu počítat. Stav kamene tohoto portálu bude možno zjistit až po celoplošném očištění a podle faktického stavu navrhnout potřebný restaurátorský postup. V zásadě půjde o očištění, konsolidaci narušených částí a doplnění v nejnutnější potřebné míře. Zároveň nutno prověřit jeho statickou stabilitu.

Západní část:

Stěny i valená klenba jsou v současné době kryty omítkou zčásti přeštukovanou. Tato úprava pochází z relativně nedávné doby. Omítka i štuk jsou provedeny čistě, současnou technologií. Štukování je dokončeno pouze v horní části do výše patky klenby.

Na klenbě v hlavním prostoru vpravo vzadu jsou vidět stopy zatékání tmavými splašky. Jde zřejmě o poruchu odpadu v prostorech přízemí paláce.

Stěny jsou pod novodobou omítkou, ovšem tento prostor je pokračováním východního křídla a je evidentně stejné konstrukce. Stěny i klenba je vyzděna z opukových bloků různé velikosti i výšky, jak je zřejmé z vedlejšího prostoru.

Restaurátorský záměr:

Po prozkoumání zdiva by případný požadavek odstranění stávajících omítek měl pro historické zdivo spíše negativní důsledky a bude pro zdivo ohleduplnější, tuto omítku, když už je provedena, ponechat.

Podle mého názoru nelze, vzhledem k současnému stavu stěn prostoru, doporučit nic jiného, než

- ponechat stávající omítky a pouze doplnit štukování v plné ploše

- doplnit historický charakter prostoru o
 - úpravu rohů nároží zaoblením, nebo zkosením
 - provést závěrečnou povrchovou úpravu omítek výmalbou, vycházející z dobových souvislostí.
- Navrhuji vybělit prostor vápennou líčkou lomené barvy mírně zabarvené ho vápna v přirozeném přírodním tónu. Typický povrch vápenného nátěru tohoto typu výmalby může vhodně doplnit historický charakter tohoto prostoru a pomůže zvýraznit autenticitu sálu.

Východní část:

Velký sál zaklenutý valenou klenbou je přepažen příčkou a na východní straně je do něj vezděna menší oddělená prostora.

Do klenby jsou otevřeny dvě svislé šachty sloužící zřejmě jako větrací otvory, nebo pro dopravu materiálu, případně větší z nich jako možnost vstupu.

K sálu přiléhá ze severní strany další menší prostora související s využitím sklepení.

Ve zdivu východní kolmé stěny – závěru sálu jsou po levé straně patrné dva zaklenuté otvory, zřejmě průchody do vedlejšího sklepa.

Klenba, která volně přechází v kolmé stěny je vyzděna z opukových nepravidelných menších bloků na vápennou maltu. Na několika místech jsou cihelné zadržky starších otvorů, nebo poruch.

V minulosti byly stěny s klenbou zřejmě částečně, zvláště v klenbách, místně omítnuty, ale zřejmě v nepříliš dávné minulosti byly omítky osekány a prakticky v plné míře odstraněny. Podle stop nástrojů lze usuzovat, že omítky byly osekány sbíječkou. Nástroj zanechal stopy i v opukovém zdivu, které je tak poničeno.

Plochy zdí a kleneb, které nenesly omítky, byly přebíleny vápnem.

Přes osekání většiny ploch omítek, o jejichž stáří a skladbě nic nevíme, zůstalo na pár místech několik nesouvislých ploch omítek, které mohou být staršího data.

Kamenné bločky, ani spárování nevykazují žádné významnější stupně degradací a stěny i klenba se zdají být stabilní, bez poruch. Stav zdiva ovšem odpovídá stáří objektu.

Restaurátorský záměr:

- Prostory jsou studené a vlhké evidentně bez větších výkyvů teplot anebo změn vlhkosti. Toto stabilní prostředí opukovým stěnám zcela vyhovuje.
- Zdivo, ať již přebílené, nebo poničené sbíječkou, je v současné době ve stabilizovaném stavu, ovšem, pokud budeme uvažovat o jiném využití, které bude znamenat zvýšení

teploty a snížení vlhkosti, může se stát, že dnes stabilní opukové stěny se začnou vysušovat, což bude mít za následek povrchové vysolování, nebo místní rozpad.

- Pokud se však plánuje společenské využití prostory, pak je možné ponechat stěny v dochovaném stavu, vyčkat na věci příští a budoucí problémy řešit, až nastanou. Protože nevíme, jak budou kamenné stěny na změnu prostředí reagovat, nelze ani takové změny předem sanovat.

Návrh řešení:

Obílené zdivo:

- 1) Přebílené stěny omést, spáry prověřit a nesoudržnou maltu ve spárách odstranit
- 2) Případná místa narušených opukových bloků konsolidovat adekvátně zvoleným organokřemičitanovým prostředkem
- 3) Zdivo možno očistit pomocí parního generátoru, který opukové bloky zbytečně nezatíží větší dávkou vlhkosti
- 4) Takto připravené zdivo prohodit vápennou maltou. Myslím tím, prohodit spáry tak, aby zhlaví opukových bloků zůstalo neomítnuté. Maltu ve spárách pouze seříznout lžící bez dalších úprav, nebo estetického ozdobného začišťování spárování.
- 5) Po vyzrání malty celek přebílit vápennou líčkou v lomené barevnosti „špinavého“ vápna.
- 6) Stěny i klenba tak dostanou celistvý charakter historického vyznění. Zároveň bude zdivo částečně chráněno před výše uvedenými vlivy změn prostředí.
- 7) V každém případě ovšem doporučuji, zajistit v těchto prostorách pokud možno opět stabilní prostředí, byť posunuté, oproti současnosti k vyšší teplotě a nižší míře relativní vlhkosti. Návrh: (Teplota do 20°C, vlhkost do min. 55%).

Osekané zdivo:

- 1) Osekané stěny a klenby bude zřejmě nejlepší pouze očistit párou.
- 2) Provést detailní prohlídku a citlivě prověřit stav zdiva
- 3) Odstranit nesoudržné materiály zbytků omítek, nebo spárovací malty
- 4) Případná místa narušených opukových bloků konsolidovat adekvátně zvoleným organokřemičitanovým prostředkem
- 5) V minimálně nezbytné míře doplnit hlubší vysypané spáry

Celek přebílit vápennou líčkou stejného složení, jako na ostatních stěnách.

Rekapitulace:

Restaurátorský přístup jako součást plánovaných stavebních úprav by měl vycházet z minimalizace stavebních zásahů do zdiva, jeho hmoty i povrchu a navržené úpravy by měly napomoci konzervaci a ochraně opukového materiálu stěn sklepů v nových „atmosférických“ poměrech.

- Před zahájením prací bude nutno provést podrobnou fotodokumentaci a během prací, zvláště po očištění provést doplňující restaurátorský průzkum zaměřený na dobové určení zbytků osekáných omítek.
- Očištění povrchu by se mělo provést pouze citlivě mechanicky a pomocí parního generátoru, který příliš nezatíží zdivo zvýšenou vlhkostí
- K obnově spárování, nebo dohozu omítek použít měkkou vápennou maltu potřebného (modifikovaného) složení
- Konsolidace narušených prvků, kamenného materiálu i spárovací malty a omítek provést organokřemičitanovým prostředkem vhodného typu. Vlastní prostředek bude určen během prací po očištění povrchu zdiva.
- Navržená závěrečná úprava preparovaného zdiva i omítek vápennou výmalbou (vyličením), podle našeho názoru vhodným způsobem konzervuje zdivo i omítky v těchto náročných podmínkách a zároveň navozuje a podtrhuje historický charakter těchto sklepů, protože vychází z fakticky používaných historických technologických postupů a způsobů úprav stěn.
- Nutno zároveň konstatovat, že plánované změny teploty a vlhkosti opravdu mohou způsobit poruchy zdiva ať již ve smyslu vysolování, nebo projevu poruch dlouhodobě exponovaných, které se ovšem projeví až při prudkých změnách vnějších podmínek. Vzhledem k opukovému zdivu a jeho specifickým vlastnostem, nutno respektovat dodržení určité hranice vlhkosti, která je nutná, aby opuková hmota nedegradovala.
- V každém případě je vápenné líčení nejvhodnější, protože plní ochrannou i estetickou funkci a navíc je snadno obnovitelné.

V Praze 4. 2014

Tomáš Rafl ak. mal.

10. 2015 (aktualizace)

Mgr. Jakub Rafl ak. soch. a rest.

128 00 Vratislavova 17, Praha 2

Praha 1, Celetná 13

Gotické sklepení

Restaurátorský průzkum a rest. záměry

Fotodokumentace

